

Zestaw 5

---

1. Definiujemy rekurencyjnie $s_0 = 1$ i $s_{n+1} = 2/s_n$ dla $n \in \mathbb{N}$.
  - a) Wypisz kilka pierwszych wyrazów tego ciągu.
  - b) Jaki jest zbiór wartości ciągu s ?

2. Definiujemy rekurencyjnie $SEQ(0) = 0$ i $SEQ(n+1) = 1/[1+SEQ(n)]$ dla $n \in \mathbb{N}$. Oblicz $SEQ(n)$ dla $n = 1, 2, 3, 4$ oraz 6.

3. Weźmy ciąg $SEQ : (1, 3, 9, 27, 81, \dots)$.
  - a) Podaj wzór na n -ty wyraz ciągu $SEQ(n)$, gdzie $SEQ(0) = 1$.
  - b) Podaj definicję rekurencyjną ciągu SEQ .

4.
  - a) Podaj definicję rekurencyjną ciągu $(2, 2^2(2^2)^2, ((2^2)^2)^2, \dots)$, tzn. ciągu $(2, 4, 16, 256, \dots)$.
  - b) Podaj definicję rekurencyjną ciągu $(2, 2^2, 2^{(2^2)}, 2^{(2^{(2^2)})}, \dots)$, tzn. ciągu $(2, 4, 16, 65536, \dots)$.

5. Czy następująca definicja jest definicją rekurencyjną ciągu SEQ ? Odpowiedź uzasadnij.
$$SEQ(0) = 1, SEQ(n+1) = SEQ(n)/(100-n).$$

6. Oblicz:
  - a) $SEQ(9)$, gdzie $SEQ(0) = 1$, $SEQ(n+1) = (n+1)/SEQ(n)$ dla $n \in \mathbb{N}$.
  - b) $FIB(11)$, gdzie $FIB(0) = FIB(1) = 1$, $FIB(n) = FIB(n-1) + FIB(n-2)$ dla $n \geq 2$.

7. Niech $\Sigma = \{a, b, c\}$ i niech s_n oznacza liczbę słów długości n , które nie mają kolejnych liter a .
- Oblicz s_0 , s_1 i s_2 .
  - Znajdź wzór rekurencyjny na s_n .
  - Oblicz s_3 i s_4 .
8. Niech $\Sigma = \{a, b\}$ i niech s_n oznacza liczbę słów długości n , nie zawierających ciągu ab .
- Oblicz s_0 , s_1 , s_2 i s_3 .
  - Znajdź wzór na s_n i udowodnij, że jest on poprawny.
9. Niech $\Sigma = \{a, b\}$ i niech t_n oznacza liczbę słów długości n , w których jest parzysta liczba liter a .
- Oblicz t_0 , t_1 , t_2 i t_3 .
  - Znajdź wzór na t_n i udowodnij, że jest on poprawny.
  - Czy twój wzór na t_n jest prawdziwy dla $n = 0$?
10. Weźmy ciąg SEQ określony w następujący sposób: $SEQ(0) = 1$, $SEQ(1) = 0$, $SEQ(n) = SEQ(n - 2)$ dla $n \geq 2$.
- Wypisz kilka pierwszych wyrazów tego ciągu.
  - Jaki jest zbiór wartości tego ciągu?
11. Definiujemy rekurencyjnie ciąg za pomocą wzorów $a_0 = a_1 = 1$ oraz $a_n = a_{n-1} + 2a_{n-2}$ dla $n \geq 2$.
- Oblicz rekurencyjnie a_6 .
  - Udowodnij, że wszystkie wyrazy ciągu a_n są nieparzyste.
12. Definiujemy rekurencyjnie ciąg za pomocą wzorów $b_0 = b_1 = 1$ oraz $b_n = 2b_{n-1} + b_{n-2}$ dla $n \geq 2$.
- Oblicz b_5 metodą iteracyjną.
  - Wyjaśnij, dlaczego wszystkie wyrazy b_n są nieparzyste. *Wskazówka:* rozważ pierwszy wyraz parzysty.

13. Definiujemy rekurencyjnie ciąg wzorami $a_0 = 0, a_1 = 1, a_2 = 2$ oraz $a_n = a_{n-1} - a_{n-2} + a_{n-3}$ dla $n \geq 3$.

- a) Wypisz kilka pierwszych wyrazów tego ciągu, aż pojawi się pewna prawidłowość.
- b) Jaki jest wzór wartości tego ciągu?

14. Weźmy ciąg FOO określony wzorami $FOO(0) = 1, FOO(1) = 1$ oraz $FOO(n) = \frac{10 \cdot FOO(n-1) + 100}{FOO(n-2)}$ dla $n \geq 2$.

- a) Jaki jest zbiór wartości ciągu FOO ?
- b) Powtórz ćwiczenie a) dla ciągu GOO określonego wzorami $GOO(0) = 1, GOO(1) = 2$ oraz $GOO(n) = \frac{10 \cdot GOO(n-1) + 100}{GOO(n-2)}$ dla $n \geq 2$.

1 Twierdzenie

Rozważmy zależność rekurencyjną postaci:

- $s_n = as_{n-1} + bs_{n-2}$

1. Gdy $b = 0$ ($s_n = as_{n-1}$), to dla wszystkich $n \in \mathbb{N}$:

- $s_n = a^n s_0$

2. Gdy $a = 0$ ($s_n = bs_{n-2}$), to dla wszystkich $n \in \mathbb{N}$:

- $s_{2n} = b^n s_0$ (wyrazy parzyste),
- $s_{2n+1} = b^n s_1$ (wyrazy nieparzyste).

3. Gdy $a \neq 0 \wedge b \neq 0$, to należy rozwiązać ze względu na r równanie charakterystyczne postaci:

- $r^2 - ar - b = 0$

a) Jeśli równanie charakterystyczne ma dwa różne pierwiastki $r_1 \neq r_2$, to

- $s_n = c_1 r_1^n + c_2 r_2^n$

Stałe c_1 i c_2 można wyznaczyć podstawiając odpowiednio $n = 0$ i s_0 oraz $n = 1$ i s_1 do powyższego równania otrzymując układ dwóch równań z dwiema niewiadomymi.

b) Jeśli równanie charakterystyczne ma tylko jeden pierwiastek podwójny r_0 , to

- $s_n = c_1 r_0^n + c_2 \cdot n \cdot r_0^n$

Stałe c_1 i c_2 wyznaczamy tak jak w podpunkcie a).

1. Podaj wzór jawny na s_n , gdzie $s_0 = 3$ oraz $s_n = -2s_{n-1}$ dla $n \geq 1$
2. a) Podaj wzór jawny na $s_n = 4s_{n-2}$, gdzie $s_0 = s_1 = 1$.
b) Powtórz ćwiczenie a) dla $s_0 = 1$ i $s_1 = 2$.
3. Udowodnij, że jeśli $s_n = as_{n-1}$ dla $n \geq 1$ i $a \neq 0$, to $s_n = a^n \cdot s_0$ dla $n \in \mathbb{N}$.
4. Sprawdź, że ciąg dany wzorem $s_n = 2^{n+1} + (-1)^n$ spełnia warunki: $s_0 = s_1 = 3$ oraz $s_{n-1} + 2s_{n-2}$ dla $n \geq 2$.
5. Sprawdź, że ciąg s_n dany wzorem $s_n = 3^n - 2 \cdot n \cdot 3^n$ spełnia warunki: $s_0 = 1, s_1 = -3$ oraz $s_n = 6s_{n-1} - 9s_{n-2}$ dla $n \geq 2$.
6. Skożystaj z wzoru $FIB(n) = \frac{1}{\sqrt{5}} \left[\left(\frac{1+\sqrt{5}}{2} \right)^{n+1} - \left(\frac{1-\sqrt{5}}{2} \right)^{n+1} \right]$ i sprawdź za pomocą kalkulatora, że $FIB(5) = 8$.
7. Podaj wzór jawny na s_n , gdzie $s_0 = 3, s_1 = 6$ i $s_n = s_{n-1} + 2s_{n-2}$ dla $n \geq 2$.
8. Powtórz ćwiczenie 7 dla $s_0 = 3$ i $s_1 = -3$.
9. Weźmy ciąg s_n , gdzie $s_0 = 2, s_1 = 1$ oraz $s_n = s_{n-1} + s_{n-2}$ dla $n \geq 2$.
a) Oblicz s_n dla $n = 2, 3, 4, 5$ oraz 6.
b) Podaj wzór jawny na s_n .
10. W każdym z następujących przypadków podaj wzór jawny na s_n :
a) $s_0 = 2, s_1 = -1$ oraz $s_n = -s_{n-1} + 6s_{n-2}$ dla $n \geq 2$.
b) $s_0 = 2$ oraz $s_n = 5 \cdot s_{n-1}$ dla $n \geq 1$.
c) $s_0 = 1, s_1 = 8$ oraz $s_n = 4s_{n-1} - 4s_{n-2}$ dla $n \geq 2$.

- d) $s_0 = c, s_1 = d$ oraz $s_n = 5s_{n-1} - 6s_{n-2}$ dla $n \geq 2$. Liczby c i d są pewnymi stałymi.
- e) $s_0 = 1, s_1 = 4$ oraz $s_n = s_{n-2}$ dla $n \geq 2$.
- f) $s_0 = 1, s_1 = 2$ oraz $s_n = 3 \cdot s_{n-2}$ dla $n \geq 2$.
- g) $s_0 = 1, s_1 = -3$ oraz $s_n = -2s_{n-1} + 3s_{n-2}$ dla $n \geq 2$.
- h) $s_0 = 1, s_1 = 2$ oraz $s_n = -2s_{n-1} + 3s_{n-2}$ dla $n \geq 2$.

12. Przypomnijmy, że jeśli $s_n = bs_{n-2}$ dla $n \geq 2$ to $s_{2n} = b^n s_0$ oraz $s_{2n+1} = b^n s_1$ dla $n \in \mathbb{N}$. Pokaż, że twierdzenie 1 jest prawdziwe dla $a = 0$ i $b > 0$ oraz spróbuj pogodzić ten fakt z poprzednim zadaniem. To znaczy, określ r_1, r_2, c_1 i c_2 za pomocą b, s_0 i s_1 .

13. W każdym z następujących przypadków podaj wzór jawny na s_{2m} :

- a) $s_{2n} = 2s_n + 3, s_1 = 1$.
- b) $s_{2n} = 2s_n, s_1 = 3$.
- c) $s_{2n} = 2s_n + 5n, s_1 = 0$.
- d) $s_{2n} = 2s_n + 3 + 5n, s_1 = 2$.
- e) $s_{2n} = 2s_n - 7, s_1 = 1$.
- f) $s_{2n} = 2s_n - 7, s_1 = 5$.
- g) $s_{2n} = 2s_n - n, s_1 = 3$.
- h) $s_{2n} = 2s_n + 5 - 7n, s_1 = 0$.

2 Twierdzenie

Rozważmy zależność rekurencyjną postaci:

- $s_{2n} = 2 \cdot s_n + f(n)$ dla $n \in \mathbb{N}^+$

Wtedy dla $m \in \mathbb{N}$:

- $s_{2^m} = 2^m \cdot \left[s_1 + \frac{1}{2} \sum_{i=0}^{m-1} \frac{f(2^i)}{2^i} \right].$

W szczególności jeśli

- $s_{2n} = 2 \cdot s_n + A + B \cdot n$

dla pewnych stałych A i B , to

- $s_{2^m} = 2^m \cdot s_1 + (2^m - 1) \cdot A + \frac{B}{2} \cdot 2^m \cdot m.$

Zatem, jeśli $n = 2^m$, to w tym przypadku mamy:

- $s_n = n s_1 + (n - 1)A + \frac{B}{2} \cdot n \cdot \log_2 n.$